

Egypten

Resa till Egypten

Motto : Resan var så omtumlande, att det kommer att bli svårt att få folk att tro på vad jag verkligen upplevde.

25.2. I praktfullt solsken beskådades från 9000 meters höjd hela svenska västkusten, Östersjön, Polen, Tjeckoslovakien med dess snötäckta berg, Ungern och Rumänien med ännu mera snötäckta berg, de vilda Karpaterna. Sedan började tjockan. Hela Svarta Havet och Turkiet var inbäddade i moln, men berget Taurus siktades innan hoppet togs över Medelhavet. Sedan började den riktiga dimsoppan, och Kairo mottog sina landande turister med kall snålblåst, kyla och regn. Bussresan från flygplatsen tog fyra timmar men förstördes endast av en lyxhora på dåligt humör av ostasiatiskt ursprung som förolämpade alla människor omkring sig på olämpligaste tänkbara språk. Så fort lyxhotellet (med flagande tapeter, död radio och inget vatten i badrummet med undantag av klosetten, som dock inte ens orkade spola ner tidigare gästers bajsorvar,) som var trestjärnigt och låg nära pyramiderna, intagits och befunnits tillräckligt trivsamt, begicks staden med nya vänner och bekanta hos en egyptisk familj som bjöd på mat, te, kaffe, konjak och vattenpipa. Mera hjärtligt har jag aldrig någonsin blivit mottagen av ett främmande land med så gränslöst generöst och reservationslöst öppna armar.

Några tidigare okända extra deltagare till konferensen har stiftats intressant bekantskap med, bl.a. en ateist och en zigenare. Tyvärr är Sinaiutflykten i farozonen.

26.2. Tid och plats för konferensen har preliminärt beslutats: Sinai natten den 27-28.2 från skymning till gryning i fria luften antingen uppe på själva berget eller där någonstans omkring. Platsen är idealisk för de flesta deltagarnas önskvärda anonymitet och likaså tiden: risken för störningar är den minsta tänkbara. Transporten dit är visserligen ett problem, men det går olika bussar, somliga kan diskret ta sig fram med bil och andra med häst och till och med per kamel. Ett alternativ hade varit utanför Cheopspyramiden, det alternativet kvarstår om något skulle äventyra Sinaialternativet, men risken för störningar vid den stora pyramiden så nära Kairo med turistmarknad runt omkring är mycket större än ute vid Sinai.

Deltagarna tycks bli tretton: en katolik, en ortodox, en protestant (en kvinna som varit gift och skiljt sig från en muslim,) en kopt, en assyrisk och en armenisk kristen, en jude, en shiamuslim, en sunnimuslim, en hindu, en buddhist, en zigenare och en ateist. Antalet tretton är oroväckande, men därigenom kan de kristna inte bli en majoritet eller ens 50%, och förhoppningsvis deltar Gud som nummer fjorton. Det kan bli ännu flera. Munkarna i Katarinaklostret vet ingenting och skall om möjligt hållas ostörda.

Alla ska få yttra sig fullständigt fritt om de framställda frågorna. De båda muslimerna heter Ismael och Muhammed och är redan mycket goda vänner till mig, den senare kanske till och med en broder för livet.

President Mubarak har samtidigt idag hållit sitt stora tal inför årsdagen av befrielsen av Kuwait och däri framhållit Egyptens egenskap som alla islamska länders diplomatiska ledare och försonare. Arabien lär knappast protestera, och Irans eventuella protester lär vara fåfänga. Därför tiger Iran.

Min första avföring i diarréernas förlovade hemland Egypten var mycket hård. Det gäller att inte reagera negativt rent mentalt inför Egyptens främmande kök, utan att i stället förse sig med alla dess ytterst skiftande former utan att utesluta något.

27.2. Bara buddhisten kom fram. Kanske det var någon mening med det. Anledningen till denna kalldusch var naturlig: Sinaihalvön var översnöad. Ett iskallt helvete väntade oss. Det var säkert varmare och torrare på Hardangervidda. Vart alla de andra tog vägen vet vi ännu inte, men de såg väl snön och flydde, antingen till Sharm-el-Sheikh, Suez eller Nuweiba.

Inte heller var berget tillgängligt. Ett amerikanskt par hade försökt bestiga det och kommit ner genomsura och genomförkylda. Dagen innan hade endast en fransman varit gäst i klostret. Denna dag ankom utom jag och buddhisten ett schweiziskt par, ett tyskt par från Stuttgart, det amerikanska paret från Kalifornien och två unga österrikiskor, som stannade i byn och inte ens vågade sig upp till klostret. Schweizarna försökte pruta med en arabisk taxichaufför från 3 kronor resan till 2. De fick ner priset med 20%. Är det så schweizarna gör sig rika: prutar med arabiska analfabeter från 3 kronor till 2 utan att ens lyckas halvvägs? För mig var det pinsamt med en sådan materialism och småaktighet vid Mose berg.

Naturligtvis var området turisminfekterat. Platsen är gudomlig, och man kan förstå Moses fanatism i att driva sitt folk ända hit för att sedan låta dem stanna här. Men det har gått *business* i det religiösa, Coca Cola och souvenirer är vad Moses och Israels barn hade mötts av här idag, vilket är mycket fjärran från grundmeningen med det hela. Men klostret fungerar bra som port mot berget, om det nu verkligen var det berget, det skulle lika bra kunna vara någon av de andra fyra-fem nästan likadana topparna, sannolikt var det kanske flera av dem. Det är bara platsen nedanför under alla dessa toppar, denna märkvärdiga platå med upptornande bergskatedraler överallt omkring sig, som man kan vara helt säker på som Israels gudstjänstlägerplats.

Eftersom konferensens höjdpunkt därmed inte blev av är det kanske lämpligt att resultaten hittills får en liten parentes. Konferensens huvudfråga var: "Skall islam få ha en framtid eller inte?" Nio röstade bestämt nej, tre röstade ja och en lade ner sin röst. Den nedlagda rösten var överraskande nog protestanten, den från en muslim frånskilda damen. De som röstade ja var naturligtvis Ismael och Muhammed samt zigenaren. Alla har fått motivera sitt sätt att rösta.

Huvudargumenten mot islam är fallet Salman Rushdie, fallet Saddam Hussein och vissa textavsnitt i Koranen. Textavsnitten, konferensens tyngsta argument mot islam, var följande:

1. "Att störa den religiösa ordningen är ett värre ont än att döda." (2:214)
2. Förnekandet av att Jesus dog på korset. (4:156) Det är visserligen en intressant teori men som teori omöjlig att upphöja till dogm.
3. Profetens och Koranens anspråk på ofelbarhet, ex. profeten som "den fullkomligt rene". (7:156-158) Här föreligger tolkningsvariationer.
4. Profetens destruktiva uppsåt: "Vi skall sannerligen förvandla allt som finns på jorden till en öde öken." (18:7)
5. De dödas kroppsliga uppståndelse. (22:7) Många kristna har samma föreställning, islam har övertagit den från kristendomen, och naturligtvis ställer denna orealistiska föreställning även kristendomen i tivelaktiga dagar.
6. "Gud älskar förvisso dem som strida för hans sak i slagordning lik en väl hopfogad byggnad." (61:4) Gud som det organiserade krigets älskare, föreställningen om en krigsgalen Gud.

Hindun och buddhisten har mest anklagat islam för dess aggressivitet och dess despotiska kvinnoförtryck - dessa har hårdare opponerat sig däremot än någon av de kristna. Ateisten anklagar judendomen och kristendomen för samma sak medan han tolererar hinduism och buddhism.

De fem kristna säger ingenting än så länge emedan de har en överraskning i bakfickan. Protestanten, den frånskilda damen, är väl det kristna lägreets intressantaste argument. Hon menar att fördomarna mot islam är överdrivna, att ingen utom muslimerna själva egentligen kan veta vad de talar om när islam diskuteras, att

kvinnoförakt visserligen förekommer men att muslimer i regel är mera ärliga och renhåriga än några judar eller kristna.

Sunnimuslimen menar att det är Shia och enbart Shia som dragit vanära över islam med att gå till överdrifter i Iran. Han menar att islam skulle må bättre och bli helt rumsrent utan Shia. "Men Saddam Hussein," genmäler då den ortodoxt kristne, "var Sunnimuslim och drog mer vanära över islam än någon annan muslim i historien genom sina krig mot först Iran i åtta år och sedan mot det obebäpnade Kuwait." Då tiger Sunnimuslimen och medger att hela islam måste skämmas för Saddam Hussein.

Sedan kommer Shiamuslimens svar, det intressantaste av allt som har sagts hittills. Han hade aldrig ställt upp om han inte haft ett försvar att komma med. För det första ger han oss rätt i att Muhammeds ofelbarhet inte håller, att det finns vissa ställen i Koranen som kan och som bör diskuteras. Men om Muhammeds ofelbarhet måste ifrågasättas, tillägger han genast, så måste även påvens ofelbarhet ifrågasättas.

"Visst har ni rätt," säger han, "visst är islam en burdus och onyanserad religion, den yngsta världsreligionen, som lever högt på sin manliga aggressivitet med det heliga kriget som ett fruktansvärt vapen. Men det är inte Shia som är skyldigt till islam. Det är islam som är skyldigt till Shia. Sunni och Shia är bröder, och ingendera kan belastas för sin faders hårda fostran. Om den ena är skyldig så är båda lika skyldiga." Och han betonar rättvist, att Saddam Hussein i Sunnis namn orättfärdigt offrade det shiitiska Iran och Kuwait för sin destruktiva grymhet. Och han tillägger försiktigt, att Saddam Husseins ställning och verksamhet hade varit omöjlig om inte Amerika, Kuwaits bästa vän, hade byggt upp den.

"Men ni kan inte stoppa islam," fortsätter han, "lika litet som ni kan stoppa katolska kyrkan. Som vår vän här har sagt," och han vänder sig till mig, "så lever både islam och katolska kyrkan mest på enkelt och fattigt folks brist på kunskap. Ja, religionen är den kroniskt fattiges sista tröst. Berövar ni honom hans tro på Allah och profeten och jungfru Maria så berövar ni honom hans hjärta. Islam är egentligen en kristen sekt. Jesus och Moses är lika stora för oss som Muhammed, och vi respekterar Jungfru Maria. Men ni rika västerlänningar," och därmed vänder han sig stolt och djärvt i en storartad moral mot en deltagare som aldrig räknats med i konferensen, "vill ersätta de fattigas drömmar med droger och prostitution, med pengar och egoism, med Coca-Cola-kultur och pornografi, med bilavgaser och miljöförstöring. Det är *det* vi fattiga muslimer mest vänder oss emot. Vi fattiga har rätt att få vara hederliga fattiga och få ha våra ideal i fred. Och det är vi som skänker världen barn mest av alla. Tänk på det. Ni rika västerlänningar med er miljöförstöring, er materialism, er familjeupplösning, er moralupplösning, er otukt, er elakhet och cynism, er dryga snålhet och beräknande hänsynslöshet skänker inga goda barn åt världen. Ni förgås i era mediciner, era droger, era utsvävningar, er narcissism och er brist på idealism och skaffar mer och mer adoptivbarn från tredje världen samtidigt som ni gör fler och fler aborter. Det är vi i tredje världen som lever ett normalt och naturligt liv i våra drömmar, vår naiva tro och våra lyckliga familjer. Ingen kan stoppa naturen, och vi lever med naturen, och därför kan ingenting stoppa oss."

Så långt har vi kommit. Fortsättning följer.

28.2. I gryningen besteg jag berget. Här är resultatet:

Den nya dekalogen.

1. Det finns en Gud.

2. Han är lika evig som timlig, lika levande som död, lika personlig som opersonlig, lika universell som allestädes närvarande i allt liv och lika evigt närvarande som evigt frånvarande.

3. Den högsta hädelsen mot Gud är att bruka någon form av våld mot någon form av liv.

4. Andra synder är vrede, falskhet, avundsjuka, frosseri, stöld, förtal och varje form av destruktivitet. Att ge efter för någon av dessa synder är bara föraktlig svaghet.

5. Kärlek är aldrig en synd, och sann kärlek är oförenligt med otukt.

6. Allt liv är heligt. Endast ens eget överlevande kan ursäkta någon form av dödande.

7. Det finns inget förtryck utom makten. All makt riskerar att innebära förtryck. Därför kan makt rätteligen utövas endast genom ödmjukhet. Därför är ödmjukhet och sanning varje maktutövares främsta plikt.

8. Själens odödlighet är beroende av individen själv. Ingen har någon rätt att förneka någon form av odödlighet rent teoretiskt, och ingen har rätt att förneka någon hans rätt att få dö så fullkomligt som möjligt.

9. De tre främsta dygderna är godhet mot sina medmänniskor, trohet mot sina egna och personlig arbetsamhet. Samvetet är den högsta lagen.

10. Ditt liv är ett lån från Gud som du äger att förvalta. Allt måste du ge tillbaka, och allt vad du gör, säger, skriver och tänker måste du redovisa för. Allt kommer att nagelfaras och kontrolleras, och ingenting kan i längden döljas. Din högsta strävan bör därför vara att alltid göra vad som är rätt, och dina största fiaskon är dina underlåtelser. Tanke utan handling är därför lika värdelöst som handling utan tanke. Domen över dig som död kan du aldrig överklaga. Tänk på det i dödsögonblicket, när summan av ditt liv står klar för dig själv. Det är aldrig för tidigt att justera vad som bör justeras.

Naturligtvis kom inte denna "nya dekalog" till mig där på berget genom nya stentavlor. Nej, vi utarbetade den tillsammans med min ortodoxe broder i Göteborg redan den 23.2 som förslag till ett grundläggande initiativ till att förena alla religioner till en. Somliga av oss fick denna dekalog redan för fyra dagar sedan, och vi översatte den redan före resan till engelska; men genom det trots allt lyckade besöket uppe på Mose berg fick den ett slags andligt *imprimatur*. Naturligtvis har de kristna vännerna sina invändningar mot att den inte innehåller något om Jesus och muslimerna mot att den förbigår Muhammed, men varken juden, hinduisten, buddhisten, ateisten eller zigenaren hade några invändningar. Med mig och den ortodoxe blir det sju för och sex tveksamma.

Mest positiva till denna dekalog var anmärkningsvärt nog zigenaren och ateisten. Zigenaren råkar vara insatt i den gammalegyptiska religionen och menar att denna dekalog äntligen försonar Moses och Farao med varandra. Ateisten prisar dekalogen för dess sunda förnuft och för dess lugna förbigående av allt religiöst flum och flams.

Buddhisten kommer närmast hans uppfattning. Han gick upp på berget efter mig genom snödrivor och smältvatten och stannar kvar vid Sinai efter att jag återvänt till Kairo.

Bussresan mellan Kairo och Sinai tog tur och retur 18 timmar. Vägen var bitvis rena tvättbrädan över den mest utsatta ökendelen. Suezkanalen sågs bara på avstånd, då bilvägen gick under den genom en tunnel. En kort lunchpaus togs mitt i öknen i en oas med servering. Direktören var sällsynt sympatisk. På ditvägen glömde jag mina handskar kvar på en stol. (Det fick jag men av när jag vid bestigandet av Sinai ådrog mig skrubbsår på händerna.) Öknen blev bara vackrare ju närmare Sinai man kom. När sedan den första snön uppenbarade sig infann sig en mörkdande kall och förbjudande stränghet. Kontrasten mellan oasparadiset Nuweiba och Sinai var som mellan Tahiti och Spetsbergen. När det sedan övernattades på klostret frös alla. Ingen kunde tvätta sig, ty allt vatten var fruset. Klosterträdgården var intäckt av is och snö. Vi låg med fyra-fem filter men frös ändå fullt påklädda under en massiv värmevikt. Värst av alla frös buddhisten. Vi beslöt att kalla klostret för "*Winter Garden Hotel*".

Bergsklättringen var inte bara besvärlig och våt utan även fysiskt ansträngande. Efter nedkomsten kunde jag inte längre räta på ryggen. Jag var helt enkelt överansträngd. Efter det nedisade och genomförkylda amerikanska parets bittra erfarenheter av en bestigning vågade sig ingen upp utom jag och buddhisten. Schweizarna menade att man endast med månstövlar ("*moon-boots*") kunde våga sig på berget, och ingen av de andra ens reflekterade över att våga ett försök. Men vädret på morgonen var oemotståndligt, och när man väl kommit i gång efter en ordentlig Campari var det bara att kämpa på tills man var uppe. Vad gjorde det att man trampade ner sig i snön, fick skorna fulla av snö, ramlade i snödrivor och även fick ärmarna fulla av snö, när man föll och måste använda de bara händerna som stötdämpare, när man ändå hade ångan uppe? Jag gick upp och kom ner för stentrappans 3600 trappsteg medan jag rekommenderade åt buddhisten att i stället använda den längre men lättare kamelstigen, vilket även amerikanerna hade rekommenderat. Det hör även till saken, att jag med mig till Sinai hade Bibeln, gamla och nya testamentet, och Koranen. Dock tog jag dem inte med mig upp på berget. I stället hade jag i mina tankar inledningen till Sibelius sjunde symfoni på för fullt. Naturligtvis är denna Sinai-incident inte av omedelbar praktisk och avgörande betydelse för alla världens religioner men dock åtminstone ett försök till konstruktiv demonstration inför evigheten.

När bussen på återvägen på nytt stannade vid ökenkaféet för lunchpausen hade ägaren tagit vara på mina handskar, så att jag fick tillbaka dem - ett vackert tecken på egyptisk ärlighet. Han hade ändå inte vetat att jag skulle komma samma väg tillbaka.

Det vackraste av alla tecken var dock planteringen uppe på Mose berg, en vacker cypressörtagård mitt i snön på denna heliga plats, kanske den heligaste av alla, vars frid inom en naturlig fästning innanför bergstopparna fullkomligt tog andan ur en med sin fullkomlighet. Naturligtvis hade Moses kunnat tänka ut hela Moselagen endast på ett ställe som detta i en så påtaglig omedelbar närhet av öknens egen omätligt majestätiske Gud. Och här reste sig grönskande cypressersträd mitt i ett norskt snölandskap. Öknen var full av vatten, och öknen grönskade. Det var bara att konstatera.

29.2. Konferensen avslutades i skuggan av den stora pyramiden. Alla var ledsna över uteblivandet vid Sinai, medan buddhisten var dagens hjälte. Endast han hade tagit samma buss som jag. De andra hade alla valt lättare färdsätt och färdvägar och därför blivit på vägen. En bil hade fått motorstopp och blivit stående mitt i öknen under en kall och fasansfull väntan på hjälp. Hindun hade blivit sjuk, och de som körde med honom måste föra honom till Suez. Det tredje ekipaget hade stannat i Nuweibas sommarparadis efter att ha avskräckts av Sinais vinterlandskap och tagit för givet att alla andra skulle reagera på ungefär samma sätt.

Den som sagt minst av alla under konferensens dagar var juden, liberal och lärjunge till Abba Eban. Nu kom han äntligen med sin syn på saken. Han vände sig till muslimerna och de kristna, som haft invändningar mot att den nya dekalogen "glömt" Jesus och Muhammed.

"Den säger heller ingenting om Moses, Toran eller Talmud. Ändå är den ur judisk synvinkel fullt acceptabel. Vi kan aldrig förneka de ortodoxas förekomst, eller de bokstavstrognas, som jag vill kalla dem, och vi kan aldrig ta deras rätt att få vara bokstavstrognas ifrån dem, vare sig de är ortodoxa judar, islamska fundamentalister, mormoner, Jehovas vittnen eller scientologer, men en sak kan göras och måste göras. Alla sådana bokstavstrognas använder sitt fastklamrande vid bokstavligheten som skyggglappar mot omvärlden. Hela deras verklighetssyn blir därav förvriden och oriktig. Därför är det av högsta vikt att bokstavstrognas aldrig får något politiskt inflytande. Deras bokstavstrognhet är total andlig underkastelse under ren andlig diktatur, och därför måste bokstavstrohet leda till diktatur. Därför är bokstavstrohet oacceptabelt i en demokratisk verklighet där fredlig samverkan är av nöden för överlevnadens skull, i synnerhet i nya svåra tider som hotas av Aids och global miljökatastrof. I sådana tider är det absurt att kräva att allt skall bli bra om man bara noggrant följer alla tredje och fjärde Moseböckernas regler och föreskrifter, om man bara gör de rätta pilgrimsresorna och om man bara går i mässan varje söndag. De heliga skrifterna från Moseböckerna till evangelierna och Koranen är stor litteratur och kanske den största, Moselagen går litterärt djupare ner i våra mentala rötter än vad till exempel Homeros, Dante och Shakespeare gör hos sina folk, och därför bör sådana böcker läsas ständigt om och om igen, men det går inte att genomföra deras ideal i verkligheten, ty verkligheten är ständigt oavbrutet föränderlig, och alla ideologers misstag är att försöka omsätta sina ideal i en statisk verklighet, vilket är den yttersta omöjligheten. För en framtid, som inte bara hotas av Aids och global miljökatastrof utan även, som vår vän Muhammed framhöll, av industrivärldens omänskliga kortsynthet och egoism, behövs det verkligen att alla religioner förenas till en enda som verkligen omfattar alla. Därför tar jag gärna emot denna nya dekalog, och jag uppmanar er muslimer och kristna att göra det samma. Moses, Jesus och Muhammed lär nog överleva ändå."

Nu tog broder Johannes till orda, min ortodoxe närmaste medarbetare, medskyldig till "dekalogen".

"Du har talat väl, hebreiske broder. Emellertid bortser du från en sak. Varför har profeterna Moses, Paulus och Muhammed omgivit sina religioner med så höga och hårda murar av skenbar intolerans och stränghet? Saken är den, att det tyvärr finns mycket ondska bland mänskorna. Hur hög vår idealism än är, så måste vi samtidigt omge vår verksamhet med ett ogenomträngligt skydd mot just ondskan. Vår shiitiska broder var den förste som vågade ta upp den saken, men ingen har tänkt på hur till exempel din nya dekalog, Christian," (därmed gav han orättvist mig äran för den,) "skall kunna skyddas mot framtida missförstånd och avsiktliga feltolkningar som kan leda till attacker och ondska. Därför måste vi ha fler sådana här konferenser. Det här är en början som kräver en fortsättning. Det måste vi återkomma till när väl denna blivit skriftligt dokumenterad och justerad. Därmed avslutar jag denna världens hemligaste religiösa konferens." Och i egenskap av dess ordförande avslutade han den.

1.3. Därmed var det bästa av resan över, och den ofrånkomliga melankolin efter en höjdpunkt infann sig. För att bli av med den reste jag till Luxor: en tolv timmars tågresa sittandes hela natten. Men det var värt besväret. Luxor är en underbar plats, och man förstår att så många faraoner ville bli begravda här. Jag tog in på ett hotell där värdskapet var nubiskt och fick således stifta bekantskap även med något av Nubiens mysterier. Nubierna, vilkas land börjar vid Assuan, motsatte sig byggandet av den stora dammen, varpå Nasser 1967 lät spola bort och dränka 3000 av de besvärligaste

nubierna i den mest motspänstiga byn nedanför dammen, och därmed bröt han det motståndet.

När vi nu ändå drabbats av resans mera melankoliska del är det lika bra att även några melankoliska erfarenheter dokumenteras. Den mest melankoliska är den egyptiska girigheten. En normal egyptier förtjänar 200 kronor i månaden, en läkare och en tandläkare som jag träffade förtjänade 350, och dessa två var mycket bedrövade över hur hänsynslöst vissa egyptier lurar turister på pengar. De sätter sig helt enkelt fast på dem som blodiglar och släpper inte taget förrän de lyckats sälja sitt värdelösa skräp i form av förfalskningar och pastischer. Jag förlorade bortåt 150 pund (50 dollar eller 300 kronor) bara för att bli av med sådana blodiglar. Andra gjorde värre erfarenheter.

Mest melankoliskt var fallet med papyrusförsäljaren. Han hade storartade anor och hade övertagit rörelsen efter sin far, som fått premium av Anwar Sadat för att vara den ende som verkligen kände till hemligheten med papyrustillverkningen. Han visade mig hur man tillverkar papyrus. Jag hade sett det förut och imponerats av den utomordentliga noggrannheten i hantverket, men denne rike arvtagare gjorde det slarvigt och förklarade allting oklart. Hans påfallande slentrian gjorde det genast klart för mig vad jag hade råkat in i: blodigelsproceduren, och det fanns ingen annan väg ut än att köpa vad han ville sälja för så lågt pris som möjligt. Jag fick 55% rabatt, men ändå fick han mer än vad hans papyrusarbete var värt, ty han var bara intresserad av pengar, och hans fäderneärvda, internationellt högt ansedda firma hade en beklaglig framtid framför sig: att råka ut för dekadens genom slarv och spekulationer.

Även i det pittoreska Luxor florerade blodigelsmekanismen. Turist = pengar, och en sådan är till för att skinnas. Jag begick misstaget att inte genast gå till ett rekommenderat hotell. Jag inbillade mig att man kunde hyra en cykel och undvika hotell, då jag ändå inte skulle stanna över natten, men jag råkade på vägen ut för blodiglar som tvingade mig till ett hotell som tvingade mig att skriva in mig då jag annars inte kunde få hyra någon cykel emedan jag inte hade passet med mig. Även Sinai hade jag besökt utan pass men där sluppit utpressning.

Många ville sälja hasch till mig. Till slut frågade jag min nubiske vän, vars fader 1967 hört till de 3000 som Nasser spolade bort och dränkte i ett avsiktligt massmord, (Sovjet bekostade dammen,) varför så många ville sälja hasch till mig. Han förklarade att det var en lönsam verksamhet. Alla europeiska turister i Luxor ville gärna röka hasch. Melankoliskt.

Vad var mera melankoliskt: det arabiska nöjesfältet med bazarer och fullt håll-i-gång vid Konungarnas Dal i Luxor eller det arabiska nöjesfältet med fullt håll-i-gång och bazarer utanför världens största grav, Cheopspyramiden? Det fattades bara karuseller och pariserhjul, men det kommer väl med det ökande västerländska inflytandet.

Kairos slum var inte lika melankolisk i allt sitt oändliga elände. Det säger en del om dess standard, att de fattigaste tillåts leva på begravningsplatserna i de små gravkapell som byggts åt de döda, emedan det vore obarmhärtigt att hålla de fattigaste därifrån. Jag gick en dag vilse i Kairo och fick en ordentlig *sight-seeing-tour* genom det värsta armodet, men folk är ändå harmoniska, positiva och förnöjsamma, och glada tillrop mötte mig överallt. "*Moustache-Barbe-Sahib*" kallades jag glatt bland de fattigaste. Man behöver aldrig vara rädd i Kairo var man än rör sig, ty så genomgående är renhårigheten, och ett sådant vitsord för en världsstad, där Afrika, Asien och Europa möts, som är både Afrikas och hela den islamska världens största stad, är underbart i sin höghet. Lika stor som kriminaliteten är i New York, lika liten är den i Kairo.

Melankolin når emellertid en bitter höjdpunkt vid just Cheopspyramiden, där turisterna trängs för att få kräla in i gravkammarens yttersta mörker. Gravar byggs inte för att man ska klättra på dem eller krypa in i dem. Lämna Farao i fred med sitt eviga världsrekord i fåfänga.

Faraos fåfånga.

Vad väntade du att få med dig till den andra sidan, gudomlige Faraos?
Hela din rikedom, allt vackert guld, dina skepp, allting utom din själ?
Det var blott för din fåfångas skrytsamhets skull
som prins Moses en gång gjorde uppror mot dig
för att finna en mera bestående Gud än ditt glitter och guld, dina later och olater.
Samtidigt var du dock höjden av naivitet. Aldrig kommer man från
att den stora civilisationsenhetstanken kom till genom dig,
genom ditt riksförenande, genom din ordning och din underbara generositet.
Vad som slår en mest av alla fina skulpturer av Faraos är hans "*Stage Presence*",
hans självsäkerhet och hans lysande och övertygande starka skådespeleri.
Men just den är hans fåfånga. Gagnlöst tog du med dig guld in i graven, o Faraos,
hur mycket guld du än tog, ty din grav blev fullkomligt utplundrad ändå
av vandaler som logiskt nog tyckte att de bättre kunde behöva ditt guld än du själv.
I din fåfånga ligger du fullkomligt naken, o Cheops, och inte ens kvar i din grav,
som är tom, utan guld, utan någonting alls utom tomhet och nakenhet.
Eller var det kanske meningen? Kanske du insåg att du såsom död aldrig skulle bli
så respekterad som levande? Kanske du insåg, att du aldrig kunde ta med dig den makt,
som var den enda faktor som gjorde dig så respekterad och rik?
Kanske genomskådade du människosläktet och skrattar fortfarande åt det,
med tomheten i din gravs mörker, med en cynicism utan gränser?
Ja, skratta åt människorna, Cheops, ty de förblir obotligt fåfånga.
Kanske kurerade du din personliga fåfånga just genom byggandet av din rekordstora grav,
men för människosläktets, turisternas, alla småaktiga människors fåfånga,
(fåfånga hör alltid samman med småaktighet.)
har det nog aldrig någonsin funnits det ringaste hopp.

2.3. Vid min återkomst till Kairo berättade broder Johannes för mig det värsta. Efter min avresa lördag kväll hade de värsta meningsskiljaktigheterna mellan de kristna och muslimerna brutit ut. Armeniern hade vågat ta upp fallet Salman Rushdie till närmare behandling, vilket hade inlett en allt intensivare oändlig diskussion mellan de kristna och muslimerna, vilket småningom övergick till rent gräl. Hindun och buddhisten hade då dragit sig tillbaka jämte vår enda kvinnliga konferensdeltagare (den frånskilda), juden, zigenaren och ateisten. Till slut hade också muslimerna sårade och bedrövade dragit sig tillbaka.

Problemet var tydligen det, att Salman Rushdie inte var någon hädare ur kristen synpunkt, medan han var det ur muslimsk. Salman Rushdie har en gång för alla retat islam, och även om det var onödigt av islams shiamuslimer att låta reta sig så till den grad att de beslöt att stackars Salman Rushdie måste dö, så var det lika onödigt av armeniern, assyriern och kopten att blåsa liv i denna problematik bara för att reta Ismael och Muhammed.

Nu har alla rest sin väg utom broder Johannes. Han gjorde vad han kunde för att dämpa det fanatiska temperamentets svåraste avigsidor men lyckades inte helt. Emellertid hade han i någon form lyckats forma vissa riktlinjer för framtiden.

"Trots allt har vi nått en del märkliga resultat med vår konferens, som vi måste ta vara på. Men vi måste även skydda dem. Jag har fått alla de andra att gå med på, att endast du får skriva om vår konferens, då bara du kan göra det så att allt det väsentliga kommer fram utan att det väcker anstöt eller verkar propagandamässigt. Alla deltagare har av mig fått fullaste frihet att inför påflugna och fräcka frågor förneka hela konferensen, om det skulle behövas. Vår styrka är vår hemlighet, vår saknad av konkretiseringar som folk kan hacka på och bringa i tvivelsmål, och vår bästa politik för framtiden är att bevara hemligheten. När du skriver om konferensen, så skicka den inte

till vem som helst, och blotta den inte för andra än för sådana som kan tänkas förstå den." Jag lovade att visa honom den fullständiga dokumentationen före någon annan.

Därmed blev det, och även han reste iväg som den siste, efter att ha väl sett till att alla de andra kommit lyckligt iväg. Utan honom hade konferensen aldrig blivit möjlig, han hade samlat alla orientalerna medan jag egentligen bara bidragit med damen och juden, och för mig var konferensens största succé det att broder Johannes över huvud taget gick med på att låta mig skriva om den.

Så här efteråt går det dock inte att undvika att misstänka, att den avgörande anledningen till att Johannes ville att endast jag skulle skriva om konferensen var, att jag var den enda av deltagarna som inte var närvarande vid grälen och upplösningen.

3.3. Det är avresedag, och det är dags att summera resan. Sammanlagt kostade den mig 5000 kronor. Efter erlagd avgift för resa och Kairohotell hade jag 1500 i reskassa (för mat, extra resor och nöjen) vilket gick precis jämnt ut. Det är hälften av vad min egyptiske vän och läkare menade att var minimum för vad en utländsk turist kan klara sig på under en vecka i Egypten. Jag hade till och med kunnat spara en femtedel därav om jag inte råkat ut för så många väl rutinerade blodiglar. Ett svenskt par, två av de tre deltagare i charterresan som jag kom i god kontakt med, och som båda blev sjuka, hade som jämförelse med sig 16,000 kronor. Varför blir man som turist sjuk i Egypten? Jag tror att den främsta anledningen helt enkelt är den drastiska kulturkollisionen. De för svenskt tänkesätt omöjliga förhållandena i ett muslimskt land blir helt enkelt för överväldigande, man upplever en psykisk mentalitetskris och blir extra sårbar, och så ådrar man sig vilka åkommor som helst. Ett par tog två extra resväskor med sig med enbart svensk mat och svenska konserver och drycker för att fullkomligt gardera sig mot de egyptiska magsjukdomarna. De blev sjukast av alla. Själv klarade jag mig utan andra kroppsliga besvär än en knäckt rygg efter Sinai och blåsor under fötterna efter diverse promenader i Kairo. (Att gå från Centralstationen till Cheopspyramiden tar 170 minuter.) Cykeltutflykten i Luxor kurerade allt.

Det var den materiella summeringen. Min personliga summering av konferensen måste tyvärr, hur positiv helhetssumman än blir, dock bli negativ för islams del. Den muslimska drillningen, indoktrineringen och manipulationen av allt enkelt fattigt folk är på sina håll skrämmande lik systemet i Maos Kina. En fattig muslim kan aldrig räkna med att kunna bli välbärgad eller ens kunna höja sig ur sitt totala armod så länge han håller fast vid islam och följer dess regler. Islam är en andlig diktatur grymt genomförd och etablerad av Muhammed, och att vara en lojal muslim är att vara livegen på livstid, en slav under ett strängt diktatoriskt förtryck. Männens låtsas inte om det, men man märker förtrycket hos kvinnorna. Deras svarta nunnedräkter, som döljer allt utom att de kan se, är i själva verket uttrycket för att de har gett upp som människor. De har försakat sitt människovärde och lever under en kronisk, bitter, tårlös och apatisk sorg utan gränser. Enda sättet för någon att bryta islams andliga förtryck och dess förnekande av allt människovärde är att bryta med islam.

Dock bör man skilja skarpt mellan sunni och shia. Sunni kan respekteras, den är inte omöjlig utan liberal, tålmodig, fredlig och respektfull, men shia är en sekt som med politisk makt bara kan bli livsfarlig. Till varje pris måste den politiskt upplösas och berövas all möjlighet till politiskt inflytande, ty med politisk makt som tillhygge kan den bara göra sig skyldig till mänskliga tragedier av oöverskådliga och ofattbara dimensioner.

Därmed tar jag avstånd från Shia, lämnar Sunni i fred och fattar med varm sympati en sådan sällsynt muslimsk individualist som Salman Rushdie varmt om handen.

Kairo 3.3.1992 klockan 9 på morgonen.

Efterskrift. (12.3.1992)

Denna enkla redogörelse för mötet i Egypten kring månadsskiftet februari-mars 1992 kan synas väl knapphändig, yttlig och lättsam för ett så oerhört diskussionsämne. I själva verket skulle det kunna skrivas ett vidlyftigt drama över allt vad som diskuterades, sades och hände, och mötet var i själva verket ett resultat av 21 års ansträngningar. Redan 1971 uppkom idén om att söka formeln för ett enande av alla religioner och ideologier, men idealismen då strandade mot det kalla krigets grymma verklighet. Redan i augusti 1971 stod det klart att det kalla kriget först måste avslutas och kommunismen besestras innan man kunde komma någon vart.

Helt fel hade emellertid kommunismen icke. Dess stora misstag var att förtränga och undertrycka religionen samt att nonchalera demokratin. Det viktigaste resultatet av mötet i Egypten var det klara ådagaläggandet av att världens verkliga fiender inte var tredje världens religiösa fanatiker utan första världens materialistiska rovlystnad. Det är inte tredje världens religiösa fanatiker som åstadkommer global miljöförstöring, storstadskriminalitetsutbredning, kärnvapenarsenaler, narkomani och universalsuicidala tendenser utan första världens industrialistiska materialister.

Emellertid omfattar den kortfattade redogörelsen allt det väsentligaste som kom fram vid konferensen. Broder Johannes har bestämt avrått mig från att lägga till något ytterligare, och även flera av de andra deltagarna menar att dagboksanteckningarna avslöjar mer än tillräckligt.

Därmed vågar jag skicka ut detta dokument för allmän kännedom som ett gott budskap för somliga och som ett kontroversiellt magsår för andra.

P.S. (17.3) Många tror att jag hittat på alltsammans. De får tro vad de vill. Jag räknar inte längre med att bli trodd av någon som inte själv var med. Man har ju även betvivlat förekomsten av den första sammankomsten vid Sinai, att Jesus över huvud taget existerade och till och med att sex miljoner verkligen skulle ha dödats under andra världskriget. Tydligt är allt judiskt tvivelaktigt, just emedan Gud är med i spelet.

Naturligtvis kan jag inte sticka under stol med att jag faktiskt inte rapporterat hela sanningen. Kanske har jag förskönat "konferensen" en aning med att bara ta med de bästa bitarna. I själva verket var Sinaifiaskot mycket värre än vad som framgår av min knapphändiga skildring. Emellertid bör den som direkt anklagar mig för lögn kunna bevisa att han själv i så fall inte har fel.

Faktum kvarstår, att den nya dekalogen existerar som ett förslag till mänskligheten om ett förenande av alla religioner. Mänskligheten är helt fri till att förkasta det eller acceptera det som den vill.

Problemet Turkiet-Armenien-Kurdistan-Irak-Iran etc.

Kort översikt.

Om vi börjar längst bort i Iran, så tycks åtminstone det värsta vara över. President Rafsanjani har klarat av en svår sits i två år, och att han över huvud taget blev president måste betecknas som en stor lycka i beaktande av de andra kandidaternas hemskare profiler. Han är smidig, kan lyssna och kan anpassa sin politik efter föränderliga omständigheter, vilket ingen av de andra kan. Mot sig har han de mera militanta och mer ensidiga Shiamuslimerna, Khomeinis fruktade trotjänare Hizbollah, samt Mujaheddin NLA (mest i västra Iran) som organiserar strejker, demonstrationer, upplopp och till äventyrs även attentat i landet. Även NLA är militanta och har förlorat

i betydelse efter Khomeinis död. Mest gjorde de bort sig med att slåss på Saddam Husseins sida mot Iran. De leds av ett romantiskt äkta par, och de känns igen på sina knallröda huvudbonader. Det intressanta med dem är att de är de enda i Iran som vill ha full öppenhet angående Irandiktaturens alla brott och att de har överlevt Khomeiniregimen. Det vore angeläget för dem att nå en överenskommelse med Rafsanjani för att fortsätta överleva och för att få Hizbollah bättre i schack. Irans revolutionära aggressioner idag inskränker sig annars till gläfs mot Israel och vidmakthållandet av en fånig och självdestruktiv dödsdom mot den harmlöse filosofen Salman Rushdie.

Mera bekymmersamt är läget i Irak, vilket inte blir bättre så länge Saddam Hussein får fortsätta vara diktator. Hårdast drabbade av Kuwaitkrisen är alla utom de skyldiga, alltså kurderna, Shiamuslimerna i söder och de 13 procenten assyriskt kristna. De assyriskt kristna i Irak, Syrien, Turkiet, Iran, Libanon och andra ställen är cirka 5 miljoner och har det lika svårt överallt. De om några är en faktor att räkna med i byggandet av en framtid i detta politiskt i stark upplösning varande område.

Naturligtvis har kurderna rätt till en egen stat. Ju snarare den bildas (på Turkiets, Iraks, Irans och Syriens bekostnad,) desto bättre. Så länge de inte får sin egen stat, så länge fortsätter inbördeskrigen. Emellertid är de inte helt oskyldiga till sin egen förtvivlade situation.

I början av seklet försiggick under decennier (1893-1924) ett märkligt politiskt agerande som måste anses ha varit av avgörande betydelse för allt elände i området. 1 à 2 miljoner kristna armenier utrotades av turkarna medan världen såg på och gjorde ingenting. 1909 ägde de värsta massakrerna rum samt under det första världskriget, då hälften av alla armenier i Turkiet (750,000) mördades. Skeendet har bara en parallell i historien: tyskarnas massaker på 6 miljoner judar under andra världskriget. Det senare fallet känner alla till. Judarna har fått sin egen stat, tyskarna har erkänt sina brott, många av de skyldiga har straffats, och ännu idag får Israel pengar som gottgörelse. Naturligtvis är allt detta inte nog för att försona 6 miljoner oskyldigas död. Men ingenting har gjorts för att försona slakten på 1 à 2 miljoner (ingen vet exakt hur många) armenier. Inte ett öre har utbetalats i gottgörelse, inte en turk har officiellt erkänt något brott, det finns bara 100,000 armenier kvar i Turkiet idag, och många av dem är tvångsomvända till islam.

Deltagare i slakten var kurderna. I Allahs namn gjorde turkarna och kurderna gemensam sak och utrotade armenierna så gott de kunde, och idag har kurderna problem med turkarna, medan turkarna har lika stora problem med kurderna. Så länge turkarna har dessa problem kommer Turkiet aldrig med i EU. Emedan turkarna verkar vara minst lika hårdnackade inför att ge kurderna fria (med en tredjedel av Turkiets yta) som Faraos inför att släppa iväg Israels barn, verkar problemet än så länge vara för intrikat för att kunna lösas, ty 1 à 2 miljoner mördade oskyldiga armenier väntar dessutom på en gottgörelse som de aldrig kan få, ty vem ska ge den, och hur ska det gå till? Mot detta framstår Khomeinis offrande av 70,000 politiska martyrer som en blygsam parentes.

Det bästa vi européer kan göra för att lösa våra invandrarproblem är att ordna så att invandrarna kan leva i säkerhet hemma i sina egna länder.

Göteborg 28.3.1992.